

Kim Olduğumuzu
Anlamamızı
Engelleyen Tabular

ALAN WATTS

Çeviren: Reyhan Miray

Kim Olduğumuzu Anlamamızı
Engelleyen Tabular

Alan Watts

Kim Olduğumuzu Anlamamızı
Engelleyen Tabular

Translated from the English Language edition of THE BOOK: On the Taboo Against Knowing Who You Are by Alan Watts. This edition arranged through Hannigan Salky Getzler Agency via AnatoliaLit Agency. Copyright ©1966 by Alan Watts; Copyright © 1994 by Joan Watts and Anne Watts . Turkish translation Copyright © 2021 by Sola Unitas. All rights reserved.

Tüm hakları saklıdır. İngilizce orijinali “THE BOOK: On the Taboo Against Knowing Who You Are” adıyla yayımlanmıştır. Bu eser Hannigan Salky Getzler Ajansı ile AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır. Bu eserin çeviri sorumluluğu Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.’ye aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü yazılı izin alınmadan kopyalanamaz ya da çoğaltılamaz.

SOLA UNITAS - SOLA KIDZ

Şakayık Sok. No: 40/8 Kat: 2 Teşvikiye Şişli/İSTANBUL

Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: solaunitas@solaunitas.com

www.facebook.com/solayayinlari

www.twitter.com/solaunitas

www.instagram.com/solaunitasyayinlari

www.instagram.com/solakidz

<https://kitap.solaunitas.com>

ISBN: 978-625-7797-70-2

Yayıncı Sertifika No: 32858

1. Baskı: İstanbul 2021

İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa

Genel Yayın Yönetmeni: Buket Konur

Çeviren: Reyhan Miray

Editör: Buket Konur

Redaksiyon: Esingül Doğan

Mizanpaj: Sibel Kaya

Kapak Tasarımı: Sibel Kaya

Orijinal Adı: The Book: On the Taboo Against Knowing Who You Are

BASILDIĞI YER

Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Beylikdüzü Osb Mahallesi Orkide Caddesi 9/Z Beylikdüzü/İstanbul

Sertifika No: 47881

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.’ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Çocuklarıma ve torunlarıma...

Joan	Tia	Ann
*	Mark	*
David	Richard	Myra
Elizabeth	Lila	Michael
Christopher	Diane	

İÇİNDEKİLER

	Önsöz	9
1	Malum Bilgiler	11
2	Siyah Beyaz Oyunu	29
3	Sahte Benlik	53
4	Dünya Sizin Bedeniniz	81
5	Ne Olmuş Yani?	99
6	O	125
	Kitaplar	143

ÖNSÖZ

Elinizdeki kitap, kim ya da ne olduğumuzu görmezden gelmek adına yaptığımız sözsüz bir anlaşmayı, muazzam bir tabuyu araştırıyor. Kısaca açıklamak gerekirse buradaki tezimiz, bireylerin bir deriyle sarılı ayrı bir benlik biçiminde var olma hissini, ne Batı bilimiyle ne de Doğu'nun deneysel felsefi dinleriyle (özellikle Hinduizmin Vedanta felsefesi) uyumlu olmayan bir halüsinasyon olduğudur. Bu halüsinasyon, insanlığın doğal çevresini şiddete dayalı bir kontrol altına alma uğraşısıyla teknolojiyi yanlış şekilde kullanmasının ve nihayetinde de doğanın kaçınılmaz tahribatının temelini oluşturur.

Buradan hareketle fiziksel gerçeklerle uyumlu ve evrene yabancılaşma hissini ortadan kaldıran varoluşumuza dair acilen bir anlam bulma ihtiyacımız bulunmaktadır. Bu amaçla Vedanta felsefesinden çıkardığım derslerden faydalandım, tabii bunlara tamamen modern ve Batı biçimi verdim. Öyle olunca kitap, Vedanta felsefesi üzerine bir ders kitabı olma niteliği taşımamaktadır. Daha ziyade Batı biliminin, Doğu sezgisiyle bir karışımından oluşmaktadır.

Karım Mary Jane'e özenli düzeltisi ve taslak hakkındaki yorumları için özellikle teşekkür etmek istiyorum. Bu kitabın yazımını da içeren projeye verdiği destek adına Bollingen Vakfı'na da minnettarım.

Sausalito, California

Alan Watts

Ocak 1966

BİRİNCİ BÖLÜM

MALUM BİLGİLER

Genç bir erkek ya da kadın, yalnızca “bir şeylerden haberdar” olmak için neler bilmelidir? Çoğu ebeveynin veya öğretmenin yaşam ve varoluşla ilgili bilmediği ya da dile getirmediği bazı malum bilgiler, bazı tabular, başka bir deyişle işin aslı şöyle denilen bilgiler var mıdır?

Japonya’da bir zamanlar evlenmek üzere olan gençlere bir “başucu kitabı” vermek âdetti. Kitap, cinsel ilişkinin tüm ayrıntılarını gösteren genellikle renklendirilmiş bir gravürdü. Çinlilerin, “Bir resim on bin kelimeye bedeldir,” ifadesi adeta kitabı anlatır. Resimler, aynı zamanda anne babaları, samimi konuları çocuklarıyla yüz yüze konuşma utancından da kurtarıyordu. Ne var ki Batı’da artık bu tür bilgileri herhangi bir gazete bayisinden kolaylıkla edinebiliyorsunuz. Seks artık ciddi bir tabu değil. Gençler bazen seks konusunda yetişkinlerden bile daha çok şey biliyorlar.

Seks, artık büyük bir tabu değilse o zaman günümüzün tabuları neler? Çünkü toplumda bastırılmış, kabul edilmemiş veya doğrudan bakmanın çok rahatsız edici olduğu bir tabu her daim vardır. Tabular, tıpkı bir soğanın kabukları gibi iç içedir. Öyleyse günümüzde babaların oğullarına, annelerin de kızlarına konuyu açıkça itiraf etmeden vermek isteyecekleri günümüzün tabu kitabı nedir?

Bazı çevrelerde din, ciddi bir tabudur. İnsanların ibadet

yerlerine gittiği, kutsal kitapları okuduğu çevrelerde bile din üzerine bir tabu vardır. Bunun gibi çevrelerde din, bireylerin şahsi meselesidir. Bunun hakkında konuşmak ya da tartışmak hoş karşılanmaz. Dindarlığı göze sokmaksa gerçekten kötüdür. Diğer yandan herkesçe kabul görmüş hangi dinin içine girerseniz, tüm o gizli saklı tavrın neden var olduğuna anlam veremezsiniz. Günümüzün tabu kitabı; kadim bilgeliğin, tarihin ve masalın büyüleyici antolojisinin anlatıldığı, kimi kesimlerde Kutsal İnek olarak görülen, içeriğinin daha iyi anlaşılması için iki yüzyıl kapalı kapılar ardında tutulan kutsal kitaplar gibi “iyi bir kitap” olmayacaktır. İncil’de de sırlar vardır ve bazıları çok yıkıcıdır. Tüm o arkaik semboller ve düşünce biçimlerinde bilgiler, öylesine karmaşıklaştırılmıştır ki Hıristiyanlığı modern bir insana açıklamak neredeyse imkânsız bir hâle gelmiştir. Karmaşıklığı, iyi bir insan olmak ve İsa’yı taklit etmeye çalışmak şeklinde basitleştirmek, sizi memnun edebilir belki fakat bunu nasıl yapacağınızı da kimse doğru düzgün açıklamaz. Herkesin tek bildiği bunu yapabilmek için “lütuf” olarak bilinen belirli bir gücün size bahşedilmesi gerektiğidir ki bazıları onu almış, bazıları da almamıştır.

İster Yahudilik, Hıristiyanlık veya Müslümanlık ister Hinduizm veya Budizm olsun belli kitlelerce kabul edilmiş günümüz dinleri, şu anda uygulandıkları biçimleriyle patlamamış mayınlar gibidir, bilgileri kazıp çıkarması çok zordur. Pek de var olmayan bazı istisnalar dışında insan ve dünya hakkındaki fikirleri, imgelemleri, ayinleri ve iyi yaşam kavramları şu anda bildiğimiz evrene veya insan dünyasına uymuyor gibi görünüyor. Dünya o kadar hızlı değişiyor ki öğrencilerin okulda öğrendiklerinin çoğu, mezuniyet gününde zaten eskimiş durumda oluyor.

Günümüzün tabu kitabı, alışılmış anlamda dini olmasa da evren, insanın evrendeki yeri, "benlik" denilen gizemli deneyim, hayat ve sevgi sorunları, acı, ölüm ve varoluşun bir anlamı olup olmadığı gibi dinlerin konusu dahilindeki pek çok konuyu

kapsayacaktır. Son zamanlarda varoluşun, bir kapanın içindeki koşuşturmacaya benzediğine dair artan bir anlayış var. İnsanlar da dahil olmak üzere canlı organizmaların tümü, bir ucundan bir şeyler girerken diğer ucundan bir şeyler çıkan borular gibidir. Tüm bu eylemi sürekli gerçekleştirmek uzun vadede onları yıpratır. Bu yüzden borular da saçmalığın devam etmesi ve devamlılığı sağlamak adına yeni borular üretmenin yollarını bulurlar. Girişin ucunda, gözleri ve kulakları olan beyin denen bir sinir gangliyonu bile geliştirirler, böylece çevrede mideye indirebilecekleri şeyleri daha kolaylıkla bulabilirler. Karmaşık kalıplar oluşturarak, her türlü sesi çıkarıp giriş deliğinden içeri ve dışarı hava üfleyerek ve diğer gruplarla savaşmak için gruplar hâlinde bir araya gelerek yemek yedikçe biriken fazla enerjilerini atarlar. Zamanla, borular o kadar çok sayıda birbirine bağlanır ki yalnız bir boru olarak tanınamaz hâle gelirler ve çok çeşitli şekiller oluştururlar. Aynı çeşitteki boruların birbirini yememeleri için sözlü bir anlaşma var gibidir ancak genel anlamda bakıldığında kimin en iyi boru çeşidi olacağı konusunda ciddi bir rekabet vardır. Bütün bunlar fevkalade boşuna gibi görünse de bunu düşünmeye başladığınızda beyhude olmaktan daha çok harikalade görünmeye başlar. Gerçekten de son derece tuhaftır.

Alışılmış olduğu üzere normal olanın tuhaf, tekinsiz ve son derece olanaksız olduğu hissine kapılmak, farklı bir aydınlanma türüdür. G. K. Chesterton bir keresinde var olmayan gorgon veya grifon gibi yaratıklara hayran kalmakla, var olsa da sanki var olamazmış gibi görünen gergedan veya zürafaya hayran kalmanın bambaşka bir şey olduğunu söylemiştir. Evrensel anlamda herkeste bulunan bu tuhaf his, olguların anlamı hakkında basit ve yoğun bir meraka işaret eder. Bunun nedeni, tüm olası dünyalar arasında, gizemli bir şekilde kavisli bir uzay-zaman sürekliliğindeki bu muazzam ve görünüşte gereksiz çok sayıda gökadamada, bu sayısız farklı boru türlerinin çığınca tek taraflı üstünlük çabasına dair oyunlar oynaması, bir kar kristalinin veya diatomun zarif mimarisinden lir kuşunun veya tavuskuşu-

nun şaşırtıcı ihtişamına kadar “bir şeyi yapmanın” sayısız yolları olması mıydı?

Ludwig Wittgenstein ve “mantıklı düşünen” diğer modern filozoflar, bunun hiçbir anlamı olmadığını ve sorulmaması gerektiğini söyleyerek bu soruyu bastırırlar. Çoğu felsefi problem, aslında bu sorulardan uzaklaşıldığında çözülür. Bir noktada, “Neden bu evren?” gibi entelektüel bunalım yaşatan soruların, sorudaki kelimelerin yanlış kullanımı nedeniyle kulağa mantıklı geldiğini, oysaki “Evren nerede?” sorusu kadar anlamsız oldukları görülür. Aslında cevap, herhangi bir yerde var olan bir şeyin bu evrenin içinde bir yerde olması gerektirir. Felsefenin görevi, insanları bu tür saçmalıklardan kurtarmaktır. Wittgenstein, bizim de göreceğimiz gibi burada önemli bir noktaya değinir. Gelgelelim merak, bir hastalık değildir. Merak ve merakın şiirle sanattaki ifadesi, insanları diğer hayvanlardan; zeki ve duyarlı insanları da geri zekâlılardan ayıran en önemli şeyler arasındadır.

Öyleyse bu hayret verici olgu şemasında, tarihi dinler ve felsefeler hakkında bildiğimiz tüm bilgiler aracılığıyla cevaba ulaşamadığımız bir tür gerçek var mıdır? Tabii, vardır. Gerçek, tekrar tekrar söylene de öyle bir tarzda söylendi ki biz günümüz medeniyetinde dahi onu duyamıyoruz. Siyasi ve ahlaki anlamda olmasa da günlük hayattaki görüşlerimiz ve sağduyumuz açısından bakıldığında gerçeğin tamamen yıkıcı olduğunun ve her şeyi altüst edebileceğinin farkında değiliz. Elbette gerçeğin siyasi ve ahlaki sonuçları da olacaktır ancak henüz ne olabileceklerine dair net bir fikrimiz bulunmuyor. Zihnin içsel devrimi, şimdiye kadar yalnızca gerçekten soyutlanmış bireylerle sınırlıydı. Bildiğim kadarıyla toplulukların veya toplumların bir özelliği hiçbir zaman olmamıştı. Toplumun özelliği olmasının genellikle çok tehlikeli olduğu düşünülmüştür. Böylelikle zihinsel devrim, bir tabu olarak kaldı.

Ne var ki dünyamız son derece tehlikeli bir aşamada; cid-

di hastalıklar, kuduz için Pasteur'ün serumunda olduğu gibi tehlikeli bir tedavi alınmasını gerektiriyor. Sadece bu da değil, gezegeni nükleer bombalarla havaya uçurabilir, aşırı nüfusla gezegenimizi boğabilir, doğal kaynaklarımıza sahip çıkmayıp yok edebilir veya toprağı ve ürünleri kullanımını tam olarak anlamamış kimyasallar ve böcek ilaçlarıyla mahvedebiliriz. Tüm bunların ötesinde uygarlık, büyük bir teknolojik başarı gibi görünebilir ancak başarıya ulaştıran yöntemlerin çoğu insanlara korkutucu ve kafa karıştırıcı gelmektedir. Üstelik yöntemler değişmeye devam ediyor. Günümüz dünyasında yaşamak, kuralların ne anlama geldikleri dahi açıklanmadan sürekli değiştiğı, eski kurallara dönmenin mümkün olmadığı ve belki de yalnızca intihar yoluyla çıkılabilecek bir oyun gibidir aslında.

Ne var ki insan ve yöntemler hemen hemen her zaman yanlış şekilde belirtilir. İnsanlığın, benzer nitelikte ahlaki bütünlüğün gelişmediğı, yalnızca yöntem gücüyle tek taraflı geliştiiği söylenir ya da bazıları bunu, eğitim ve rasyonel düşünmede, yöntemlere ayak uydurabilen bir ilerleme olmaması olarak açıklar. Aslında sorun çok daha basittir. Meselenin kökü, kendimizi insan olarak hissetme ve düşünme şeklimizdir; bireysel varoluşumuz ve kimliğimizle yaşama duygumuzdur. Yaşayan organizmalar olarak kendi varlığımızın yanlış ve çarpık hissinden dolayı bir halüsinasyondan muzdaribiz. Çoğumuz "benlik" hissini, fiziksel bedeninde yaşayan ve bedenle sınırlandırılan, insanların ve olguların "dış dünyasıyla yüzleşen" ayrı bir duygu ve eylem merkezi olduğuna inanırız. Günlük konuşma dilindeki, "Bu dünyaya geldim, gerçekte yüzleşmelisiniz, doğanın fethi," gibi mecazi ifadeler de aslında bunu yansıtır.

Evrendeki geçici ziyaretçi olma ve yalnızlık hissi, bilimdeki insan (ve diğer tüm canlı organizmalar) hakkında bilinen her şeyle çelişmektedir. Biz, "bu dünyaya gelmeyiz" bir ağaçta tomurcuklanan yapraklar gibi dünyada ortaya çıkarız. Okyanus "dalgalarsa" evren de "insanlar" demektir. Her birey, doğa

aleminin kendini bir ifade şeklidir, evrenin tamamının eşsiz bir eylemidir. Bu gerçek, çoğu kişi tarafından nadiren göz önünde bulundurulur. Teoride doğru olduğunu düşünenler bile gerçeği ne hissederler ne de algırlar, tam tersine kendilerini, deri katmanının içinde “izole edilmiş egolar” olarak algılamaya devam ederler.

Bu yanılsamanın ilk sonucu, “dışımızdaki” dünyaya karşı tutumumuzun büyük ölçüde düşmanca olmasıdır. Doğa, uzay, dağlar, çöller, bakteriler ve böceklerle bir düzen içinde uyumlu işbirliği yapmayı öğrenmek yerine durmaksızın onları zapt ediyoruz. Zapt etme eyleminin Amerika’daki en büyük sembolleri, ucuz malzemeden yapılmış küçük taşları yığmak için tepeleri dümdüz eden koca buldozerler ve gökyüzünü yarıp geçen büyük dimdik mermilere benzeyen roketlerdir. (Her şeye karşın yer şekillerini bozmadan evleri tepelere nasıl sığdıracağını bilen işinin ehli mimarlarımızla uzayın esrarengiz bir şey olduğunu ve diğer dünyaları keşfetmek için ilk ihtiyaç duyduğumuz şeyin, en uzaktaki nesnelere gözlerimizin önüne getirebilen hassas elektronik aletler olması gerektiğini bilen gökbilimcilerimiz var.)¹ Doğayı zapt etmedeki düşmanca tavır, her şeyin ve her olayın temel anlamda karşılıklı bağımlı olduğu gerçeğini (derimizin ötesindeki dünyanın kendi bedenimizin bir uzantısı olması) görmezden gelir, nihayetinde de bizzat meydana geldiğimiz ve tüm hayatımızın bağlı olduğu çevreyi yok edecektir.

Yabancı ve çoğunlukla saçma bir evrende, birbirimizden ayrı zihinler olduğumuzu hissetmenin ikinci sonucu, dünyayı anlamlandırma biçimine dair üzerinde ortaklaşa anlaştığımız bir *sağduyumumuzun* olmamasıdır. Sizin için karşı benim fikrim mantığıyla baktığımızda kararları alan kişilerin, en saldırgan ve şiddete eğilimli (ve dolayısıyla duyarsız) propagandacı tipler

1 “Ay’ın yüzeyini oluşturan cüruf yığınının keşfinden gerçekten değerli bir şeyin çıkacağına pek de inanmıyorum. (...) Hiç kimse NASA’nın aldığı muazzam mali bütçeyle astronominin artık iyi bir şekilde desteklendiğini ima etmemeli.” -Fred Hoyle, *Galaxies, Nuclei, and Quasars*. Heinemann Educational, 1966.

olduğu görülür. Propagandanın gücüyle birleşen çelişkili bir fikir karmaşası, etkili bir teknoloji için olası en kötü kontrol kaynağıdır.

Öyleyse ihtiyaç duyduğumuz şey bir dâhinin, yirminci yüzyılın son dönemine uyan ve genel kitlece kabul edilebilir yeni bir din, yaşam felsefesi veya dünya görüşü icat etmesi, bunun aracılığıyla da her bireyin dünyayı bir bütün olarak görmesi ve kendi özelinde hayatının bir anlamı olduğunu hissedebilecek olmasıdır. İnsanlık tarihinin de defalarca gösterdiği gibi bunu yapmak yine de yeterli değildir. Dinler, bölücü ve kavgacıdır. Dinler, tek bir üstün adam biçimini alarak “kurtulmuş” olanları “lanetlenmiş” olanlardan, gerçek inananları kafirlerden, kendi takipçilerini onlara inanmayanlardan ayırmaya bağlıdır. Dindar liberaller dahi, “Sizden daha toleranslıyız,” oyununu oynarlar. Dahası doktrin, sembolizm ve davranış sistemleri biçimindeki dinler; sadakat gösterilmesi, savunulması ve “saf tutulması” gereken kurumlara dönüşürler. Tüm inançların coşkulu bir umut gibi parlayarak şüphe ve belirsizliği örtbas etmesi uğruna da dinlerin yeni müritler toplaması gerekir. Ne kadar çok insan bizimle aynı fikirde olursa inancımızla ilgili güvensizlik de o kadar az olur. Nihayetinde Hıristiyan ya da Budist olmaya kendini adayan bir kişi, yeni bilgi biçimleriyle gürüha dahil olur. Yeni ve sindirilemeyen fikirlerin, öğretilerle tutarsız olsa da dinsel geleneğe uygun biçimlendirilmesi gerekir, böylece inanan kişi kendi tavrından ödün vermeyerek “Ben her şeyden önce Mesih/Muhammed/Buda’nın -veya her neyse- takipçisiyim,” diyebilir. Herhangi bir dine körü körüne bağlılık, yalnızca entelektüel intihar değil, aynı zamanda dogmatik inançsızlıktır çünkü zihni dünyaya dair tüm diğer görüşlere kapatır. Oysaki inanç, her şeyden önce açıklıktır, bilinmeyen karşısında güven eylemidir.

Bir keresinde fanatik bir Yehova Şahidi, bir sevgi tanrısı olsaydı şayet, davranış rehberliği konusunda insanlığa güvenilir ve şaşmaz bir ders kitabı bahşedeceğine dair beni ikna etmeye

çalışmıştı. Anlayışlı hiçbir tanrının, insanları tüm yanıtlar için tek bir kitaba (İncil) yönlendirecek kadar katı ve uyumsuz olmayacağını söyledim. Kelimelerin ve dolayısıyla da bir kitabın kullanımının, ifade ettiklerinin ötesinde, sadece kelime veya fikirler olmayan bir yaşam ve deneyim dünyasına işaret ettiğini temel alıyordum. Tıpkı tüketilebilir bir zenginlik durumundaki paranın da gerçek olmaması gibi kitaplar da hayat değildir. Kutsal yazıları putlaştırmak, kâğıt para yemek gibidir.

İşte buradan hareketle çocuklarıma günümüzün tabu kitabını verecek olsam bu kitap, değişken olurdu. Çocuklarımin sadece fikirlerden değil, deneyim ve hislerden de oluşan yeni bir alan görmelerini sağlardı. Kalıcı bir beslenme alışkanlığı değil, geçici bir ilaç olurdu; kalıcı bir referans noktası değil, bir çıkış noktası olurdu. Kitabı okuduktan sonra onunla işleri biterdi. İyi ve açık bir şekilde yazılmış olacağından, gizli anlamlar veya belirsiz doktrinlerin açıklığa kavuşturulması amacıyla tekrar tekrar okumak zorunda kalmazlardı.

Yeni bir dine veya yeni bir kitaba ihtiyacımız yok. Yeni bir deneyime, “ben” olmanın ne olduğuna dair yeni bir hisse ihtiyacımız var. Hayatın gerçeği (ki bu elbette içe işleyen gizli bir görüştür), benlik hissimizin bir aldatmaca veya en iyi ihtimalle tıpkı hipnotize edilmiş bir insanın temelde hipnotize edilmeye istekli olması gibi üstü kapalı bir rızayla oynadığımız veya oynamaya çalıştığımız geçici bir rol olduğudur. Bilinen tüm tabuların en etkili dayatılanı; görünüşte ayrık, bağımsız ve yalıtılmış egonun maskesinin ardında kim olduğunuzu veya gerçekte ne olduğunuzu bilmenin karşısındaki tabudur. Kişilik görüntüsünün ardındaki asıl gerçekliğin, Freud’un barbar kişilik veya bilinçdışı görüşü olduğunu düşünmüyorum. Freud, daha sonra da göreceğimiz gibi on dokuzuncu yüzyılda “indirgemecilik” adı verilen yaygın görüşün etkisi altındaydı, insan kültürüyle zekâsını kör ve irrasyonel güçlerin bir yan ürünü olarak adlandırarak küçümseme peşindeydi. On dokuzuncu yüzyılda düşüncüler, zümlelerin dikenli çalılarda yetişebileceğini kanıtlamak için çok çalışıp didinmişlerdi.

Sıklıkla olduğu gibi bastırduğumuz ve gözden kaçırdığımız konular, aslında şaşırtıcı derecede açık olgulardır. Doğrusunu isterseniz konu, o kadar açık o kadar basittir ki buradaki zorluk, insanın onu anlatacak kelimeleri bir araya getirememesidir. Almanlar buna *hintergedanke* diyorlar. Kelime, zihinlerimizin bir köşesinde daima var olan, kendimize bile itiraf edemediğimiz bir art niyet anlamına gelir. Yalnız ve yalıtılmış bir varlık merkezi durumundaki “benlik” hissi, konuşma ve düşünce biçimimiz, yasalarımız ve sosyal kurumlarımız üzerinde o kadar etkili ve sağduyulu, o kadar esastır ki evrenin düzeninde yüzeysel bir şey olmadıkça benliği deneyimleyemeyiz. Görünüşe bakılırsa sonsuzlukta yalnızca bir kez yanıp sönen bir ışık gibiyim. Hepimiz, yaşam dalgasının yalnızca bir an için bireylere soluk üfle-yip sonra da kaybolup gittiği biyolojik evrimin sınırında; nadir görülen, karmaşık ve hassas organizmalarız. Sonsuza dek yok olmak için bir anlığına parıldayan damlalarız. Böyle bir şartlandırma ile düşünülürken, tek başına bir damlada değil de vücuttaki galaksilerden atom parçacıklarına kadar değişen tüm enerji dalgalanmasında bulunduğunu fark etmek imkânsız ve hatta saçma görünür. Bu varoluş düzeyinde “ben” ölçülemeyecek kadar yaşlıyım, biçimim sonsuzdur, parçacıklarımın geliş ve gidişleri basitçe tek ve ebedi bir enerji akışının darbe veya titreşimleridir.

Bunu farkına varmanın zorluğu, kavramsal düşüncenin onu algılayamamasındandır. Gözlerin doğrudan kendi gözlerinin içine bakmaya çalışması ya da bir aynanın rengini aynadan yansıyan renklerle tarif etmeye çalışmak gibidir. Görme eyleminin, görülenlerden daha fazlası olduğu gibi varlığımızın temeli ya da “zemini” de yalnızca bildiğimiz şeylerle anlaşılabilir. Bu nedenle varlığımızın temelinden, ne *olduğundan* ayrı olarak neye *benzediğini* özel metafor, analogi veya görseller gibi söylenceler aracılığıyla anlatmaya çalışırız. Söylence ifadesinin bir uç anlamı da masal, hurafe veya batıl inançtır. Diğer anlamıyla da söylence, tıpkı elektrik kuvvetlerini su veya havanın hareketiyle

“Hayatta bir rota düzeltmesi için mükemmel bir rehber.”

-Deepak Chopra

İnsan olmanın ne anlama geldiğine dair aydınlatıcı ve varoluşun gizemine doğru zihin açıcı bir kılavuz.

Evrenin geri kalanıyla bağlantısız, izole edilmiş varlıklar olduğumuz yanılması, bizi “dış” dünyaya düşmanlıkla bakmaya yöneltti ve bunun yanısıra teknolojiyi kötüye kullanmamız da bizi doğaya karşı şiddetli bir mücadeleye iterek ona düşmanca boyun eğdirmeye çalışmamıza neden oldu.

Dünyanın en çok okunan yazarlarından biri olan Alan Watts, benliğin aslında evrenin çekirdeği ve parçası olduğunu anlamamıza yardımcı oluyor.